

1. Στην ιστοσελίδα **Kommon** δημοσιεύτηκε άρθρο με τίτλο «**Η Επιτροπή Λογιστικού Ελέγχου του Χρέους και η αντικαπιταλιστική Αριστερά**». Το άρθρο έχει ενδιαφέρον όχι μόνο λόγω της θέσης που διατυπώνει, αλλά κυρίως λόγω της θεωρητικής-πολιτικής λογικής που στηρίζει αυτήν τη θέση. Μιας λογικής ξένης προς την εργατική πολιτική και την επαναστατική τακτική, που εμφορείται από τη «μικροαστική βιασύνη» να αλλάξει το χάρτη στην Αριστερά όχι με υπομονετική εργατική δουλειά «βάσης» αλλά με πολιτικίστικες ταχυδακτυλουργίες

«κορυφής»• μιας λογικής που έχει συγγένειες με τα ευρωκομμουνιστικά-ρεφορμιστικά ρεύματα και τις αντιλήψεις των Αλτουσέρ-Πουλαντζά και των εγχώριων αναμεταδοτών τους εντός του ΣΥΡΙΖΑ και της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς. Με αυτήν την έννοια, είναι αναγκαία η κριτική στον πυρήνα της λογικής και όχι μόνο στην τελική απόληξή της, που είναι ότι «πρέπει η αντικαπιταλιστική Αριστερά να συμμετάσχει στην Επιτροπή Λογιστικού Ελέγχου που συγκροτεί η πρόεδρος της Βουλής Ζωή Κωνσταντοπούλου».

2. Ποιο αίτημα πρέπει να έχει σήμερα το εργατικό κίνημα και η αντικαπιταλιστική Αριστερά για το χρέος; Με μια αντιμαρξιστική πιρουέτα, το κείμενο υποστηρίζει ότι ο διαχωρισμός «κακό» και «καλό» χρέος, απεχθές-επονείδιστο ή όχι ήταν στρατηγικά και πολιτικά λάθος έως τις 25 Ιανουαρίου, γιατί έπρεπε να φαίνεται η «μεγαλύτερη πολιτική συνέπεια του αντικαπιταλιστικού προγράμματος» και ο ΣΥΡΙΖΑ δεν διευκρίνιζε τα ποσοστά του «κακού» χρέους. Όμως, μετά το σχηματισμό της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται με «δογματισμό» και «υποκειμενισμό»! Δηλαδή, η διαφορά μεταξύ ΣΥΡΙΖΑ και αντικαπιταλιστικής Αριστεράς είναι κυρίως θέμα συνέπειας και ποσοστών;

Και τι άλλαξε μετά τις 25 Ιανουαρίου που να επιβάλλει επανεξέταση του διαχωρισμού και αντικατάσταση της «πλήρης διαγραφής» με τη «διαγραφή του μέρους του χρέους που οφείλεται στην τρόικα»; Άγνωστο – εκτός κι αν θεωρείται ότι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ τροποποίησε τις «αμοιβαίες σχέσεις των τάξεων», όπως, μεταξύ άλλων, αναφέρει το κείμενο. Και με το μέρος του χρέους που οφείλεται όχι στην τρόικα αλλά στο χρηματοπιστωτικό κεφάλαιο τι γίνεται; Άγνωστο. Και με το μέρος του χρέους που, μετά το PSI, οφείλεται σε κράτη της ΕΕ; Και πάλι άγνωστο.

Ενδιαφέρον έχει και το κριτήριο που χρησιμοποιείται για να καθοριστεί το τμήμα του χρέους το οποίο είναι απεχθές και πρέπει «άμεσα να διαγραφεί». Το κριτήριο είναι ποιος είναι ο πιστωτής. Αν, δηλαδή, το χρέος οφείλεται στην τρόικα ή όχι. Με ποια λογική επιλέγεται αυτό το κριτήριο; Γιατί παρακάμπτεται το πώς δημιουργήθηκε το χρέος και ποιοι ωφελήθηκαν από τη γιγάντωσή του; Μήπως διότι, αν φωτιστεί και αυτή η πλευρά, θα φανεί ότι όλο το δημόσιο χρέος είναι απεχθές και πρέπει να διαγραφεί άμεσα; Ότι δεν πρέπει να πληρωθεί ευρώ χρέους γιατί όλο είναι επονείδιστο, όλο είναι προϊόν όχι της προσπάθειας να επιλυθούν λαϊκά προβλήματα, αλλά της φοροασυλίας του κεφαλαίου, των τεράστιων εξοπλιστικών δαπανών, των ιδιωτικοποιήσεων, των υπερτιμολογημένων μεγάλων έργων, της διάσωσης των τραπεζών μετά το 2008, της λειτουργίας του κράτους υπέρ των επιχειρήσεων, της τοκογλυφικής λειτουργίας της ΕΚΤ και των τραπεζών, της συμμετοχής στην ΕΕ και το ευρώ.

Το κυριότερο: αν η δημιουργία και η διαχείριση του χρέους είναι μηχανισμός εκμετάλλευσης της εργαζόμενης πλειοψηφίας, εργαλείο απόσπασης (άμεσα και έμμεσα) υπεραξίας και κέρδους (που αυτό είναι), με ποια λογική η αντικαπιταλιστική Αριστερά, το ταξικό εργατικό κίνημα πρέπει να προσχωρήσουν στο διαχωρισμό «καλού»-«κακού» χρέους, επονείδιστου και μη (έστω και τακτικά); Αν το κάνουν -και δυστυχώς αυτήν την οδό επιλέγει το κείμενο- είναι σαν να διαχωρίζουν την εκμετάλλευση σε απεχθή και μη, το κέρδος σε καλό και κακό, την απόσπαση υπεραξίας σε επονείδιστη ή όχι. Κατανοητός ο διαχωρισμός αυτός για ρεφορμιστικές ή διαχειριστικές δυνάμεις ή για δυνάμεις που αντιμετωπίζουν το χρέος πρωτίστως «εθνικά» και «δημοκρατικά» κι όχι ταξικά, ακατανόητος και απαράδεκτος όμως για

δυνάμεις που αναφέρονται στο ταξικό εργατικό κίνημα και στην αντικαπιταλιστική Αριστερά.

3. Πρέπει να συμμετάσχει η αντικαπιταλιστική Αριστερά στην ΕΛΕ της Κωνσταντοπούλου; Το άρθρο απαντά θετικά, και δικαιολογεί αυτήν την απάντηση τόσο θεωρητικά όσο και πολιτικά. Ας δούμε την επιχειρηματολογία του.

Το κείμενο εμφανίζεται ως θιασώτης του «ορθού δρόμου», που οριοθετείται τόσο από το αντιεξουσιαστικό-αναρχικό ρεύμα, την «ισοπεδωτική καταγγελία» και την «απομόνωση στην καθαρότητα» όσο και από τον ομορτισμό-ρεφορμισμό. Ωστόσο, ο μονόπλευρος προσανατολισμός του είναι εμφανής – και αποκαλυπτικός για τον πολιτικό προσανατολισμό του κειμένου. Ο χώρος που αφιερώνεται για να κατακεραυνωθεί ο πρώτος «αντίπαλος» είναι πολλαπλάσιος από το χώρο που αφιερώνεται για να καταπολεμηθεί ο ρεφορμισμός. Στην ουσία, το άρθρο μοιάζει «χτισμένο» για να αντιμετωπίσει την αντιεξουσιαστική-αριστερίστικη «πολιορκία», να συκοφαντήσει κάθε επαναστατικό «όχι» στη συμμετοχή στην ΕΛΕ ως υπόκλιση στον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό χώρο ή στον «κινηματισμό», να «νουθετήσει» τους αδαείς της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς –για την ακρίβεια, ενός χώρου της- πώς γίνεται πολιτική, να συμφιλιώσει το χώρο αυτό με μια τακτική ετεροκαθορισμού από τον ΣΥΡΙΖΑ, αποθέωσης του τακτικισμού, των «χειρισμών», της «υψηλής πολιτικής» – μια τακτική δοκιμασμένη και αποτυχημένη από το ΚΚΕ στα χρόνια του ΠΑΣΟΚ, από την ΕΔΑ απέναντι στην Ένωση Κέντρου και από όλα τα ευρωκομμουνιστικά κόμματα.

Όμως, ο κύριος κίνδυνος που αντιμετωπίζει σήμερα η εκτός των τειχών Αριστερά είναι ο αριστερισμός, οι αντιεξουσιαστές; Η κύρια πίεση που ασκείται στους αγωνιστές της από την κοινωνία είναι ο επαναστατικός βερμπαλισμός ή το «αυτά μπορούμε», «δεν υπάρχει άλλη λύση»; Είναι η αποστροφή στον κοινοβουλευτισμό ή η εκλογική ανάθεση; Είναι η περιφρόνηση προς τους θεσμούς και το Δίκαιο της αστικής κοινωνίας ή η «ανεπίγνωστη ευπιστία» προς αυτά; Προφανώς είναι το δεύτερο. Βέβαια, για να αντιμετωπιστεί η κύρια πίεση, είναι αναγκαίο να υπάρχει ουσιαστικός διαχωρισμός από αντιεξουσιαστικές ή αριστερίστικες απόψεις. Ωστόσο, άλλο είναι αυτό και άλλο να εντοπίζεται ο κύριος κίνδυνος σε λάθος κατεύθυνση, γιατί τότε και η αναγκαία «διόρθωση» θα στραφεί σε λάθος κατεύθυνση.

4. Αναποτελεσματική και λάθος είναι, επίσης, η κριτική που ασκείται τόσο στα αντιεξουσιαστικά ρεύματα και στο σεχταρισμό-αριστερισμό όσο και στο ρεφορμισμό. Και είναι λάθος, επειδή ασκείται όχι σε αυτά που πραγματικά υποστηρίζουν και πράττουν, στον πυρήνα των απόψεων και της δράσης τους, αλλά σε μια επιλεκτική εικόνα του «αντιπάλου». Αποκαλύπτεται, και από αυτό, ότι η «κριτική» που ασκείται επιδιώκει όχι την αναμέτρηση με αυτά τα ρεύματα, αλλά το πέρασμα ενός προκατασκευασμένου συμπεράσματος για το τι και πώς πρέπει να γίνει.

Ασκείται κριτική, για παράδειγμα, στο αναρχικό-αντιεξουσιαστικό ρεύμα επειδή αρνείται τη συμμετοχή σε κρατικά όργανα παντού και πάντα, πράγμα φυσικό για τους αναρχικούς, βέβαια, αφού αρνούνται την εξουσία γενικά. Η κριτική στην αναρχία, για να είναι αποτελεσματική, πρέπει να αφορά τον πυρήνα της άποψής της για την εξουσία κι όχι μόνο τα επακόλουθά της (που είναι η μη συμμετοχή σε αστικούς θεσμούς). Αντί να καταπιαστεί με αυτό, το κείμενο ξεγλιστράει με μια -σωστή ασφαλώς- κριτική στην άποψη του Χόλογουεϊ «να αλλάξουμε την κοινωνία χωρίς να πάρουμε την εξουσία», δηλαδή στον αναρχικό-αντιεξουσιαστικό ρεφορμισμό, που όμως είναι μια διαφορετική εκδοχή του αντιεξουσιαστικού ρεύματος.

Ασκείται, επίσης, κριτική στον ομορτισμό-ρεφορμισμό, γιατί συμμετέχει στους αστικούς θεσμούς από θέση αρχής. Τα επιχειρήματα που κατατίθενται είναι σε ένα γενικό επίπεδο σωστά. Αυτό όμως δεν αρκεί. Το ΚΚΕ, την ίδια στιγμή που απείχε από τους συμμετοχικούς θεσμούς που δημιούργησε το ΠΑΣΟΚ, είχε πολιτική ουράς απέναντί του. Την ίδια στιγμή που χαρακτήριζε τις εκλογές ως «απλό δείκτη ωριμότητας της εργατικής τάξης», αποθέωνε το 17% ως τον κρίκο που θα επέτρεπε να πάρει το «μερίδιο της εξουσίας που του αναλογούσε». Την ίδια στιγμή που καταδίκαιζε το «σοσιαλρεφορμισμό» του ΠΑΣΟΚ,

έκανε «κοινά πορίσματα» με τα μεταλλαγμένα υπολείμματα του ευρωκομμουνισμού και κυβερνήσεις με τη ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ.

Δεν αποτελεί, επίσης, μαζικό κριτήριο που διαχωρίζει τον ρεφορμιστή-οπορτουνιστή από τον ριζοσπάστη-αγωνιστή το αν βολεύεται σε «ζεστές θεσούλες» ή όχι, αν εξαγοράζεται ή όχι. Τέτοια δυνατότητα έχει μια ισχρή μειοψηφία (σήμερα εξαιρετικά μικρότερη απ' ό,τι στα χρόνια του ΠΑΣΟΚ)• όμως, ο ρεφορμισμός και η τάση υποταγής είναι μαζικό ρεύμα. Αν ακολουθηθεί κατά γράμμα το κριτήριο του κειμένου, τότε όποιος δεν στελεχώνει «ζεστές θεσούλες» κατατάσσεται, σχεδόν εξ ορισμού, στο ριζοσπαστικό στρατόπεδο, πράγμα καταφανώς λάθος.

Τέλος, η κριτική στο ΚΚΕ κυριολεκτικά «πετά την μπάλα στην εξέδρα». Ασκείται κριτική στην αντίληψη του ΚΚΕ για το κράτος μετά την επανάσταση, ενώ η συμμετοχή ή μη σε επιτροπές και θεσμούς τύπου ΕΛΕ αφορά τη στάση των επαναστατών πριν την επανάσταση. Επιπλέον, η καταγγελία του ΚΚΕ ότι η ΕΛΕ συγκροτήθηκε χωρίς καμιά προηγούμενη συζήτηση στη Βουλή -στοιχείο που αναδεικνύει ότι το «πώς» συνδέεται με το «γιατί» συγκροτήθηκε- εξισώνεται, με έναν πραγματικό ακροβατισμό, με το δήθεν έμμεσο αίτημά του για «κοινοβουλευτική συγκρότηση της ΕΛΕ, υποταγή της στην κοινοβουλευτική γραφειοκρατία, στο απόρρητο των κοινοβουλευτικών επιτροπών, στον έλεγχο της από τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους των δανειστών»!

5. Η συμμετοχή στην ΕΛΕ επιχειρείται να δικαιολογηθεί και θεωρητικά - **κι ίσως εδώ βρίσκεται ο πυρήνας του ζητήματος.** Η αντικαπιταλιστική Αριστερά, λέγεται, πρέπει -ειδικά σε «ειρηνικές», «μη επαναστατικές συνθήκες»- να παρεμβαίνει επιθετικά και διεκδικητικά «στα “θεσμικά” πεδία της αστικής πολιτικής» («αντίστροφη παρέμβαση» βαφτίζεται αυτό). Μάλιστα, η θέση αυτή καταλήγει να αποτελεί «θέση αρχών», μιας και οι μόνες περιπτώσεις στις οποίες «απαγορεύεται» -κατά το κείμενο- η συμμετοχή σε αστικούς θεσμούς είναι οι περιπτώσεις όπου αυτοί έχουν διακηρυγμένο ή ανοιχτά αντεργατικό σκοπό (μα ποιος θεσμός θα διακήρυσσε σήμερα κάτι τέτοιο και μάλιστα ανοιχτά;) ή πηγάζουν από δικτατορίες και κατοχικές δυνάμεις.

Ερώτημα πρώτο: ποια είναι τα «θεσμικά» πεδία της αστικής πολιτικής; Το κείμενο, για να δικαιολογήσει την προαναφερθείσα θέση και τη συμμετοχή στην ΕΛΕ, δημιουργεί αντιμαρξιστικούς νεολογισμούς του τύπου «ημικρατικά όργανα» και τσουβαλιάζει τα πιο διαφορετικά πράγματα: τη συμμετοχή στις εκλογές με το μηχανισμό του κοινοβουλίου• την εργατική παρουσία σε ΚΥΣΔΕ-ΠΥΣΔΕ, που έχει προκύψει από συνδικαλιστικές διαδικασίες, με θεσμούς όπου η «εργατική παρουσία» έχει προκύψει έξω από συλλογικές διαδικασίες, με από τα πάνω ορισμό από το κράτος (όπως η ΕΛΕ)• τη συμμετοχή στα πανεπιστημιακά όργανα με τη συνύπαρξη εργατών-εργοδοτών-κράτους στη «διαιτησία».

Δεύτερο: ποιος είναι ο «φυσικός ρόλος» των θεσμών αυτών; Η απάντηση του κειμένου μοιάζει, στην καλύτερη περίπτωση, να ταλαντεύεται και στη χειρότερη να αναπαράγει την αλτουσεριανή αντίληψη, η οποία θεωρεί τους «θεσμούς» πεδία της ταξικής πάλης και όχι όργανα της αστικής πολιτικής, που παρεμβαίνουν στην ταξική πάλη υπέρ των οικονομικών-πολιτικών στόχων του κεφαλαίου. Ίσως γι' αυτό ασκείται στο ΚΚΕ μια κριτική («αντιμετωπίζει το κράτος φετιχιστικά, “μονοκομματικά”») που μοιάζει με την ευρωκομμουνιστική κριτική περί «εργαλειακής αντίληψης» για το κράτος. Προφανώς οι θεσμοί -και το αστικό δίκαιο- επηρεάζονται από την ταξική πάλη. Άλλο, όμως, αυτό και άλλο να υποστηρίζεται στην ουσία ότι συμπυκνώνουν την ταξική πάλη και αποτελούν συνισταμένα των συσχετισμών• ότι εντός τους υπάρχει «αλληλοδιείσδυση» αστικής και εργατικής πολιτικής ή ότι η ταξική εργατική πάλη «παράγει» δίκαιο (σωστό), το οποίο «εγγράφεται μέσα στο αστικό Δίκαιο ανάλογα με τους συσχετισμούς» (λάθος).

Τρίτο: η συμμετοχή (όχι απλώς παρέμβαση) σε «κρατικά, ημικρατικά, κοινοβουλευτικά ή μισοκοινοβουλευτικά όργανα» επιτρέπεται, κατά το κείμενο, κάτω από συγκεκριμένες αρχές. Αυτές είναι: «Πρώτον, η πλήρης και αδιαπραγμάτευτη ανεξαρτησία των εργατικών οργάνων, ο έλεγχος και η άμεση ανακλητότητα των εκπροσώπων από τους αντίστοιχους φορείς. Δεύτερον, η εκπροσώπηση των εργατικών

και λαϊκών συμφερόντων και αναγκών σε αυτά τα όργανα. Τρίτον, η απόρριψη ή ο μη σεβασμός κανενός “απορρήτου” και η ελευθερία δημοσιοποίησης των απόψεων και αποφάσεων προς γνώση του λαϊκού κινήματος. Τέταρτον, η άρνηση κάθε κρατικής μισθοδοσίας». Αν το κείμενο επιθυμούσε να είναι συνεπές, θα έπρεπε να απαιτεί όποιος πάει στην ΕΛΕ να έχει εκλεγεί-επιλεγεί από κάποιο συνδικάτο γι’ αυτόν το σκοπό, να λογοδοτεί στο συνδικάτο και να είναι ανακλητός (τίποτα απ’ αυτά δεν ισχύει και γι’ αυτό, όχι τυχαία, το ανακλητός μπαίνει εντός εισαγωγικών). Θα έπρεπε να διευκρινίζει, επίσης, ποια είναι τα εργατικά όργανα στην περίπτωση της ΕΛΕ που πρέπει να διατηρήσουν την ανεξαρτησία τους.

6. Η συμμετοχή στην ΕΛΕ δικαιολογείται και πολιτικά, με μια σειρά επιχειρήματα.

Κατά πρώτον, η πρωτοβουλία για την ΕΛΕ, κατά το κείμενο, κινείται προς τα «αριστερά» και βρίσκεται σε «διάσταση» με τη γραμμή της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, η οποία παραιτήθηκε από την προεκλογική δέσμευση για διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους του χρέους. Από πού, όμως, προκύπτει η «διάσταση»; Κατά το κείμενο, από το γεγονός ότι η αναγγελθείσα ΕΛΕ θέτει ως στόχο «να αντιστοιχηθούν τα δάνεια που έλαβε η χώρα στους πραγματικούς σκοπούς για τους οποίους συνήφθησαν» και να «ελεγχθεί ποιο μέρος εξανεμίστηκε ερήμην του λαού, ποιο τμήμα του χρέους είναι επαχθές, απεχθές και επονείδιστο και, κατά συνέπεια, δεν πρέπει να αποπληρωθεί».

Με πρωτοφανή αφέλεια(;), το κείμενο ταυτίζει τις πραγματικές επιδιώξεις της ΕΛΕ με τις διακηρύξεις της Κωνσταντοπούλου και συμπεραίνει ότι πραγματικός στόχος της είναι αυτός που διακηρύσσει στα χαρτιά: «η νομική θεμελίωση της αναγκαιότητας για διαγραφή ενός μέρους του χρέους». Υιοθετεί, δηλαδή, και την πιο φιλοσυριζική (εντός αντικαπιταλιστικής Αριστεράς) εκδοχή για το στόχο της ΕΛΕ και το συριζαϊκό κριτήριο για το τι πρέπει να ελεγχθεί: η διαχείριση και όχι η δημιουργία του χρέους• το αν τα λεφτά που «δανειστήκαμε» χρησιμοποιήθηκαν για τους σκοπούς που τα δανειστήκαμε κι όχι το γιατί βρεθήκαμε στη θέση να χρειαζόμαστε δανεικά.

Αν, όμως, ελεγχθεί η διαχείριση του χρέους, θα προκύψει κυρίως ότι «δανειστήκαμε» για να αποπληρώσουμε χρέη που δημιουργήθηκαν και τοκοχρεολύσια προηγούμενων δανείων. Ο δανεισμός, όμως, και η διαχείρισή του είναι η δεύτερη πράξη του δράματος. Η πρώτη είναι η δημιουργία του χρέους. Άρα, το αίτημα για πλήρη διαγραφή θεμελιώνεται από εργατική σκοπιά κυρίως στο ότι το χρέος δημιουργήθηκε όχι από τη φιλολαϊκή αλλά από τη φιλοκαπιταλιστική λειτουργία του κράτους και τη συμμετοχή σε ΕΕ-ΟΝΕ• αναδεικνύεται πρωτίστως από την «πολιτική οικονομία» και το «δίκαιο» των εργατικών αναγκών και δευτερότερα από τη «νομικο-τεχνική θεμελίωση» και τη λογιστική τεκμηρίωση που ενδεχομένως προσφέρει η συμμετοχή στην ΕΛΕ.

Δεν υποτιμάται η ανάγκη για επιστημονική-εργατική τεκμηρίωση. Πρέπει, όμως, να έχουμε συνείδηση ότι αυτή θα εξασφαλιστεί πρωτίστως από πρωτοβουλίες ανταγωνιστικές προς τους αστικούς θεσμούς κι, επίσης, ότι αυτό που κυρίως δυσκολεύει την πάλη για τη διαγραφή του χρέους δεν είναι η έλλειψη νομικο-τεχνικής θεμελίωσης αλλά η έλλειψη κοινωνικοπολιτικού ρεύματος ικανού να την επιβάλει κόντρα στο κεφάλαιο, την ΕΕ, το ΔΝΤ και την κυβέρνηση. Αυτό ακριβώς δείχνει και η εμπειρία της κοινοβουλευτικής επιτροπής Καραμανλή για την Κύπρο που επικαλείται το κείμενο: πολύ πριν η επιτροπή φέρει στο φως απόρρητα ντοκουμέντα που τεκμηρίωναν το ρόλο της Χούντας και των ΗΠΑ, αυτός ο ρόλος είχε καταδειχτεί πλατιά από το αντιδικτατορικό-αντιιμπεριαλιστικό κίνημα, είχε γίνει κοινή συνείδηση. Έτσι, δεν ήταν η συμμετοχή του Κ. Κάππου στην επιτροπή που κυρίως «φούντωσε» το κίνημα και την Αριστερά• ήταν, αντίθετα, το αντιδικτατορικό-αντιιμπεριαλιστικό κίνημα εκείνο που έσπρωξε τον Καραμανλή και στη σύσταση της επιτροπής και στην αποχώρηση από το ΝΑΤΟ. Δεν είναι, άρα, οι αποκαλύψεις της ΕΛΕ που θα πυροδοτήσουν την πάλη για διαγραφή• είναι η πάλη που θα πιέσει την όποια ΕΛΕ να φέρει στο φως κάποια από τα «ταξικά εγκλήματα» που έγιναν στη δημιουργία και τη διαχείριση του χρέους.

7. Αλλά σε ποιον θα απευθύνονται οι όποιες «αποκαλύψεις» και η όποια «νομικο-τεχνική θεμελίωση»; Για τους αγωνιστές του ταξικού εργατικού κινήματος και της αντικαπιταλιστικής

Αριστεράς, θα έπρεπε να απευθύνονται πρωτίστως στο κίνημα, ώστε να ενισχυθεί η πάλη του για πλήρη διαγραφή του χρέους. Για το κείμενο;

Η λογική του κειμένου αποκαλύπτεται από την έμπρακτη υλοποίησή της -τη συμμετοχή οπαδού της στην ΕΛΕ-, και από τη δημοσιογραφική έκφρασή της στο Unfollow (Μάρτιος 2015, σελ 25). Εκεί ο «λογιστικός έλεγχος... που θα αποδείξει τον παράνομο και απεχθή χαρακτήρα του ελληνικού χρέους διευκολύνοντας τη διαγραφή του» συνδυάζεται με την «επίκληση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης (που έγινε δεκτή και από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ το 2001), βάσει της οποίας τα κράτη μπορούν να αθετήσουν διεθνείς τους υποχρεώσεις αν αδυνατούν να ανταποκριθούν σε βασικές κοινωνικές τους λειτουργίες κ.ά.».

Σαν να λέμε, η ΕΛΕ έχει ως καθήκον να θεμελιώσει «νομικο-τεχνικά» την απεύθυνση του «έθνους» στους διεθνείς οργανισμούς (για την ακρίβεια, στους κεφαλαιοκρατικούς οργανισμούς, που ηγεμονεύονται απ' τους δανειστές και τα κεφάλαια που συνέβαλαν στη δημιουργία του χρέους), ώστε να αξιοποιηθούν φραστικά παραθυράκια που -για προφανείς λόγους- αυτοί αφήνουν και να «πετύχουμε ως χώρα» τη διαγραφή του χρέους. Είναι σαν να αποδεχόμαστε τη λογική της «αποφυγής των μονομερών ενεργειών», σαν να ζητάμε διαγραφή με συναίνεση των δανειστών, απάλλειψη της εκμετάλλευσης με συμφωνία των εκμεταλλευτών, κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας χωρίς μονομερείς ενέργειες.

Αφήστε που η επίκληση της «κατάστασης έκτακτης ανάγκης», ώστε να εξαιρεθεί μέσω ΟΗΕ ειδικά η Ελλάδα από τα βουνά του χρέους, δεν είναι δυνατόν να προβάλλεται από μια διεθνιστική Αριστερά, ειδικά σε εποχές όπου όλος ο πλανήτης «πνίγεται» στο χρέος. Είναι άλλο πράγμα η διεκδίκηση της διαγραφής στο όνομα των εργατικών-λαϊκών συμφερόντων σε κάθε χώρα κι άλλο η διεκδίκηση εξαίρεσης για την Ελλάδα, επειδή αντιμετωπίζει ειδικά αυτή «ανθρωπιστική κρίση». Τέτοια επιχειρήματα ούτε τους διεθνείς οργανισμούς του κεφαλαίου «πείθουν» -αν θα μπορούσαν να πειστούν με επιχειρήματα-, ούτε τους λαούς που βρίσκονται σε παραπλήσια ή χειρότερη μοίρα από τη δική μας συγκινούν. Αντιθέτως, υπονομεύουν και το πνεύμα διεθνιστικής αλληλεγγύης που θα έπρεπε να χαρακτηρίζει το εργατικό κίνημα και την αντικαπιταλιστική Αριστερά.

8. Το κείμενο θεωρεί πολιτικά επιβεβλημένη τη συμμετοχή στην ΕΛΕ γιατί στην κίνηση αυτή διαγιγνώσκει μια «αντίφαση και οριακά μια δυναμική αντίθεση» ανάμεσα στη διαχειριστική γραμμή της κυβέρνησης, που «εγκαταλείπει τη διαγραφή μέρους του χρέους», και την «αριστερή» δυναμική της προέδρου της Βουλής - μια αντίθεση στην οποία η αντικαπιταλιστική Αριστερά επιβάλλεται να παρέμβει. Υπάρχει, όμως, πραγματική αντίφαση ή -πολύ περισσότερο- αντίθεση; Κι αν ναι, πώς πρέπει να παρέμβει η αντικαπιταλιστική Αριστερά;

Προφανώς υπάρχουν αντιφάσεις και αντιθέσεις στο κυβερνητικό στρατόπεδο, όμως η κίνηση Κωνσταντοπούλου -όπως κι εκείνη με τις πολεμικές με αποζημιώσεις- μοιάζει περισσότερο με ακροβολισμό στο ένα άκρο της βεντάλιας ενσωμάτωσης παρά για βήμα σε άλλη κατεύθυνση. Περισσότερο με συγκάλυψη του εκμεταλλευτικού χαρακτήρα του χρέους και του ταξικού τρόπου με τον οποίο δημιουργήθηκε και το διαχειρίζονται παρά το αντίθετο. Και συντονίζεται μάλλον παρά διαχωρίζεται με την εξεταστική επιτροπή για το μνημόνιο που προωθεί η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Αυτόν τον κίνδυνο το κείμενο δεν τον εντοπίζει. Εντοπίζει μόνο τον -υπαρκτό, προφανώς- κίνδυνο να αξιοποιηθεί η ΕΛΕ ως «διαπραγματευτικό χαρτί» απέναντι στους δανειστές, την ΕΕ και το ΔΝΤ.

Το κυριότερο, όμως, δεν είναι αυτό. **Είναι η λογική με την οποία προτείνεται ότι πρέπει να παρεμβαίνει η αντικαπιταλιστική Αριστερά στην ταξική και πολιτική πάλη.**

Ολόκληρο το κείμενο διασχίζεται από μια λογική ετεροκαθορισμού, η οποία οικοδομεί την τακτική και την πολιτική της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς κυρίως με βάση την παρέμβαση στις αντιφάσεις και αντιθέσεις του ΣΥΡΙΖΑ, την αξιοποίηση των ενδοαστικών και μικροαστικών αντιθέσεων (στις δεύτερες ανήκουν οι αντιφάσεις-αντιθέσεις του «μικροαστικού» ΣΥΡΙΖΑ) και δευτερευόντως με βάση τους

αυτοτελείς σκοπούς της, το δικό της πρόγραμμα και τα ζωτικά συμφέροντα των εργαζομένων• κυρίως με κριτήριο τις θέσεις που ως αντιπολίτευση υποστήριζε αλλά ως κυβέρνηση εγκαταλείπει ο ΣΥΡΙΖΑ και λιγότερο με κριτήριο το τι είναι αναγκαίο σήμερα για τον κόσμο της εργασίας και τις δυνατότητες που παρέχει η σύγχρονη κοινωνία – αυτό θεωρείται «επαναστατική παραίτηση».

Παράδειγμα αυτής της λογικής είναι το αίτημα για το χρέος. Το αίτημα που θεωρείται επίκαιρο πολιτικά σήμερα δεν είναι το αίτημα της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και πολλών συνδικάτων για άμεση και πλήρη διαγραφή του χρέους, αλλά το προ των εκλογών αίτημα του ΣΥΡΙΖΑ: ΕΛΕ και διαγραφή ενός τμήματος του χρέους, του λεγόμενου απεχθούς και επονείδιστου!

Βλέπουμε, συνεπώς, ότι η «παρέμβαση στις αντιφάσεις», που αποτελεί οδηγητικό νήμα του κειμένου και θεωρείται συνώνυμο της «τέχνης της πολιτικής», με τον τρόπο που προβάλλεται, αντανakλά μια γραμμή ουράς προς τον ΣΥΡΙΖΑ, μια αναπαραγωγή της πρακτικής του ΚΚΕ έναντι του ΠΑΣΟΚ και της λογικής των ευρωκομμουνιστικών ρευμάτων.

Είναι σαφές ότι το πραγματικό ερώτημα της επαναστατικής τακτικής δεν είναι «ναι ή όχι» στην αξιοποίηση των αντιφάσεων και αντιθέσεων, είναι το «πώς και γιατί». Με τη λογική που προτείνει το κείμενο, η οποία αναγορεύει την παρέμβαση στις αντιφάσεις στο μείζον θέμα της τακτικής, εγκλωβίζεται μόνο στις «αντιφάσεις και αντιθέσεις της πολιτικής» και καταλήγει να γίνεται ψευδεπίγραφη επαναστατική αξιοποίηση των αντιθέσεων, «μικροαστική βιασύνη» να βγούμε στον αφρό με πολιτικά τρικ κορυφής και «μικροαστική υπεροψία» των κατόχων της «πολιτικής τέχνης». Ή, αντιθέτως, με μια πραγματικά επαναστατική τακτική που έχει ως αφετηρία την εργατική αντίληψη περί πολιτικής, την τάση χειραφέτησης, την αυτοτέλεια των αντικαπιταλιστικών θέσεων, την εμπιστοσύνη στην συσπειρωτική τους ικανότητα, τη μαζική ενωτική πρακτική;

Απόρροια της προαναφερθείσας άποψης είναι και ο τρόπος με τον οποίο προτείνει το κείμενο ότι πρέπει να επικοινωνήσει η αντικαπιταλιστική Αριστερά με τα ριζοσπαστικοποιούμενα στοιχεία που θα αποστοιχίζονται από τον ΣΥΡΙΖΑ όσο η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ βουτάει πιο βαθιά στη διαχείριση-προώθηση της αστικής πολιτικής. Αντιπαρερχόμαστε το γεγονός ότι το κείμενο αντιμετωπίζει αυτούς τους αγωνιστές με κοινοβουλευτικό φίλτρο (τι ψήφισαν) κι όχι με ουσιαστικό πολιτικό κριτήριο (τι συνείδηση και τι στάση έχουν), ότι «χαρτογραφεί» τους εργαζόμενους κυρίως ως ψηφοφόρους (προφανώς υπάρχει και αυτή η πλευρά) και όχι με βάση τις τάσεις χειραφέτησης και τις τάσεις υποταγής. Και το αντιπαρερχόμαστε όχι γιατί είναι ήσσονος σημασίας, αλλά γιατί είναι πιο σημαντικό το τι θεωρεί το κείμενο «γέφυρα επικοινωνίας» ανάμεσα στην αντικαπιταλιστική Αριστερά και σε αυτές τις δυνάμεις. Λοιπόν, ως τέτοια γέφυρα θεωρούνται η ανάδειξη της ασυνέπειας του ΣΥΡΙΖΑ, οι θέσεις που έχει εγκαταλείψει και η συμμετοχή σε θεσμούς τύπου ΕΛΕ. Μα αυτή η «γέφυρα» λειτουργεί ως καταλύτης όχι για διαφοροποιήσεις από τον ΣΥΡΙΖΑ αλλά για τον εγκλωβισμό τους εντός ΣΥΡΙΖΑ• μετατοπίζει την αντικαπιταλιστική Αριστερά προς τον ΣΥΡΙΖΑ (έστω τον ΣΥΡΙΖΑ του χθες) και όχι τους ριζοσπαστικοποιούμενους ψηφοφόρους του ΣΥΡΙΖΑ προς την αντικαπιταλιστική Αριστερά.

9. Κάτι τελευταίο. Αν και προβάλλεται ως «συγκεκριμένη ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης», το κείμενο είναι το αντίθετο. Μοιάζει δέσμιο μιας παλιάς αμαρτίας του κομμουνιστικού κινήματος, σύμφωνα με την οποία πρώτα διαμορφώνεται η πολιτική γραμμή και ύστερα «κατασκευάζεται» η «ανάλυση» που την «τεκμηριώνει», με βάση επιλεκτικά στοιχεία της πραγματικότητας κι όχι το σύνολο και τη βαθύτερη ουσία της• πρώτα χαράζεται η τακτική και ύστερα σταχυολογούνται στοιχεία της θεωρίας ή της ιστορίας που δικαιολογούν την τακτική.

Τέτοιο παράδειγμα είναι η λαθεμένη εκτίμηση του κειμένου για τον ΣΥΡΙΖΑ (μικροαστικό κόμμα), η υπερεκτίμηση της εκλογικής του νίκης (είσοδος σε «νέα ιστορική φάση», «αλλαγή στο συσχετισμό των τάξεων», μεταξύ άλλων) και τα αριστερά εύσημα στην πολιτική της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ («ρεφορμιστική αριστερή γραμμή διαχείρισης της αστικής πολιτικής για την υπέρβαση της κρίσης»). Ανάλογο παράδειγμα είναι η εκτίμηση του κειμένου ότι η αστική πολιτική και ο ίδιος ο ΣΥΡΙΖΑ έχουν

σήμερα την πολυτέλεια για αστικούς συμμετοχικούς θεσμούς –έστω και ελάχιστους- σαν αυτούς που παλαιότερα χρησιμοποίησαν η σοσιαλδημοκρατία και στην Ελλάδα το ΠΑΣΟΚ. Όποιος πιστεύει ότι ο σημερινός καπιταλισμός κι η αντεργατική διαχειριστική πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ «χωρούν» πειραματισμούς που αντιστοιχούσαν σε άλλη φάση του καπιταλισμού, πλανάται πλάνην οικτράν. Αν δεν πλανάται, αποδίδει αυθαίρετα στην ΕΛΕ έναν χαρακτήρα που ούτε κατά διάνοια έχει, για να χτίσει πάνω σε αυτήν την αυθαιρεσία μια εξίσου αυθαίρετη, αναποτελεσματική και καταστροφική τακτική.

Όμως, η αντικαπιταλιστική Αριστερά και οι εργαζόμενοι δεν έχουν να κερδίσουν τίποτα ούτε από την πλάνη ούτε από την «πλάνη» ούτε, πολύ περισσότερο, από την Επιτροπή Λογιστικού Ελέγχου της βουλευτού του ΣΥΡΙΖΑ και προέδρου της Βουλής Ζωής Κωνσταντοπούλου.

Δημήτρης Γρηγορόπουλος

Γιώργος Κάργας

Βασίλης Μηνακάκης

Μπάμπης Συριόπουλος